

Для удосконалення обліку запасів нами пропонується здійснювати планування їх надходження та витрачання, створити експертну комісію по контролю за зберіганням та витрачанням запасів, що сприятиме прийняттю управлінських рішень, спрямованих на покращення ефективності діяльності підприємства.

Список використаної літератури:

1. Барабаш А.Н. Что есть информация, что есть жизнь / А.Н. Барабаш//Открытия и гипотезы. – 2004. – №5. – С.11.
2. Галько О. Організація первинного обліку в умовах автоматизованої обробки інформації / О. Галько // Економічний аналіз. № 4. – 2009. С. 354 – 358.
3. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку: [навч.посіб.] / О.В. Клименко. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
4. Кондрашова С.С. Інформаційні технології в управлінні: [навч. посіб.] / С.С. Кондрашова. – К.: МАУП, 2007.-250 с.
5. Лаврищева Е.Е. Ресурсы предприятия: особенности формирования и использования: [монография] /Е. Е. Лаврищева, М.С. Люблинский, С. Г. Тютюгина, И. В. Захарова. – Ковров: КГТА, 2009. – 256 с.

*Мацелюх О.Л., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Саченко С.І.*

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК АУДИТУ

В умовах ринкового механізму, який сприяє свободі підприємництва поряд із законодавчим закріпленням гарантій захисту всіх форм власності, що сприяє широкому залученню іноземних інвестицій в українську економіку і розвитку фондового ринку, з одного боку, та зростанню негативних процесів в економіці та політиці – з іншого, висуваються особливі вимоги до важливих елементів такого механізму, як фінансовий контроль.

Фінансовий контроль являє собою систему спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта у соціальній сфері суспільства з метою встановлення відхилень від заданих параметрів. Суть контролю полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює облік і перевірку того, як об'єкт управління виконує його настанови. Основною метою цієї функції є блокування відхилень діяльності суб'єкта управління від заданої соціальної програми, а в разі їх виявлення – приведення керованого суб'єкта до стійкого стану за допомогою усіх соціальних регуляторів.

Щоб визначити зміст і склад контролю, необхідно побудувати його класифікаційну модель.

За організаційними формами контроль поділяють:

- Державний.
- Відомчий
- Муніципальний контроль
- Контроль власника поділяють на внутрішньогосподарський, який проводиться в господарюючих суб'єктах їх керівниками і спеціалістами, при виконанні ними своїх функціональних (посадових) обов'язків, а також працівниками служби внутрішнього контролю (штатними контролерами, ревізорами та аудиторами)
- Незалежний (аудиторський) контроль.

За історіографічними джерелами можна стверджувати, що аудит як незалежний фінансовий контроль має багатовіковий період розвитку.

За період незалежності в Україні створено національну систему аудиту, покликану сприяти розвитку національного господарства та демократизації суспільного життя країни. Структура й функціонування цієї системи продовжують удосконалюватися. Протягом багатьох років розвивається незалежний аудит. На даний час відбувається інтенсивне становлення державного фінансового аудиту.

Система незалежного аудиту має розвинену інфраструктуру яка охоплює аудиторів, які надають професійні послуги у складі аудиторських фірм, та аудиторів-підприємців, що діють одноосібно, зареєструвавши аудиторську діяльність. Крім того, в аудиторських фірмах працевлаштовані фахівці з системи обліку, питань економіки, фінансів, оподаткування, господарського права та інші співробітники, що працюють під керівництвом сертифікованих аудиторів. До аудиторського загалу належить контингент представників внутрішнього аудиту, який набуває поширення в банках, акціонерних товариствах, холдингових компаніях, інвестиційних фондах та інших корпоративних структурах.

Більше половини сертифікованих аудиторів об'єднані в професійну громадську організацію – Спілку аудиторів України, покликану, з одного боку, впливати на поліпшення діяльності національної системи аудиту, а з іншого – забезпечувати соціальний захист своїх членів, створюючи для цього відповідні фонди тощо. Територіальні відділення Спілки аудиторів, створені у 25 регіонах України, за відносно короткий час вже встигли показати приклад організації незалежного контролю на самоврядних засадах, уміння налагодити фахову взаємодію із замовниками, колегами-аудиторами, контролюючими інститутами, органами державної влади і місцевого самоврядування.

Важливим компонентом національної системи аудиту є Аудиторська палата України. Згідно з останніми змінами до Закону України «Про аудиторську діяльність» поряд із представниками, делегованими аудиторським

загалом, до її складу входять представники Міністерства фінансів, Міністерства юстиції, Міністерства економіки, Державної податкової адміністрації, Національного банку, Державного комітету статистики, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, Рахункової палати та Державної контрольно-ревізійної служби України.

Важливим засобом підтримання належної морально-психологічної атмосфери серед аудиторського загалу є Кодекс професійної етики аудиторів. Високі етичні вимоги до аудиторів обумовлені тим, що суспільна довіра надає загальнодержавної ваги статусу та професії аудитора, а їхня роль і діяльність впливають на економічну стабільність та фінансову захищеність членів суспільства.

Здійснення незалежного контролю та надання послуг в сучасних умовах вимагають від аудиторів підприємливості, мобільності, адаптованості, а водночас покладають на них високу відповідальність за результати професійної діяльності. Тому окрім фахових знань вони постійно вдосконалюють володіння комп'ютерною технікою, іноземними мовами, юриспруденцією тощо.

Слід підкреслити, що названі досягнення здобуті ціною власних інтелектуальних зусиль та підприємницької ініціативи аудиторського загалу, без витрачання державних коштів, на засадах самоокупності та самофінансування. Більш того, поступово завойовуючи суспільну довіру, аудитори України прагнуть до нарощування обсягів аудиторських послуг, сума яких у 2006 р. становила майже 0,5 млрд грн. На даний час в Україні нараховується приблизно 2700 аудиторських фірм.

Отже, розвиток національної системи аудиту, що відбувається впродовж 14-річного періоду, є надбанням суспільно-господарської та соціально-політичної практики України як суверенної держави.

Сьогодні значення аудиту зростає, і це обумовлено:

- по-перше, сучасними особливостями приватизації, об'єктами якої є вже не окремі промислові, сільськогосподарські, транспортні, торговельні та інші підприємства, а такі стратегічно визначальні блага, сектори та галузі
- по-друге, законодавчі акти, які врегульовують здійснення державного контролю, не завжди передбачають його спрямування на захист інтересів власників;
- по-третє, захист цих інтересів мають здійснювати українські, а не іноземні аудитори, оскільки згідно з об'єктивними принципами менеджменту не може бути стійкою система, що покладається лише на зовнішні управлінські чинники, які неспроможні забезпечувати її саморегулювання.

Важливим порівняно з іншими формами контролю є значення аудиту у відстежуванні процесів економічного зростання. Тому аудиторські перевірки покликані не лише з'ясувати достовірність фінансової звітності, а й завдяки дотриманню принципу превалювання сутності над формою проникати у глибинну логіку відстежуваних економічних явищ і процесів, обґрунтовувати ефективні прогнозні рішення.

Список використаної літератури:

1. Аудит: підручник / Г. М. Давидов, М. В. Кужельний, І. Г. Давидов [та ін.]; за ред. Г. М. Давидова, М. В. Кужельного. – К.: Знання, 2009. – 495 с.
2. 2. Гордієнко Н.І. Аудит, методика і організація: навчальний посібник / Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова, М.Ю. Карпенко. – Харків: ХНАМГ, 2007. -200 с.
3. 3. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: навч. посібник/ Л.П Кулаковська, Ю.В. Піча– К.:Каравела, 2008. – 568 с.

*Мачита І.Р., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Будник Л.А.*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Стабільність умов функціонування підприємства вимагає захисту всіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, надійності усіх елементів економічної системи, здатності до розвитку і прогресу, що втілює в собі безпеку підприємства та його стійке економічне становище. Саме тому економічна безпека є однією із найважливіших умов ефективного функціонування і розвитку сфери підприємництва в економіці будь – якої країни [1, с.39].

Метою даної статті є розкриття сутності економічної безпеки та характеристика її основних параметрів, наукове обґрунтування терміну «економічна безпека підприємства», визначення основних факторів впливу на неї.

Поняття «економічна безпека» належить до числа тих, які, з одного боку, всім інтуїтивно зрозумілі, а з іншого – є важко визначені в коректній та вичерпній формі, адже в українській науковій літературі сутність економічної безпеки трактуються фрагментарно, мають вигляд монографій та статей [2, с.105]. Категорія «економічна безпека» є відносно новою в українському науковому лексиконі, для закордонної науки та практики, це по-